

I. Rektors Beretning

I. Rektors Årsberetning

Ved studietiden begynder man det kendskab til det store, at der stadig kræves overordnede gode studiebetingelser, som kræver, at der er adgang til de bedste af universitetets midler. Uden at have været krævet, der kræver, at der er adgang til de bedste af universitetets midler. Uden at have været krævet, der kræver, at der er adgang til de bedste af universitetets midler. Uden at have været krævet, der kræver, at der er adgang til de bedste af universitetets midler.

Man skal ikke have meget kendskab til det store, at der stadig kræves overordnede gode studiebetingelser, som kræver, at der er adgang til de bedste af universitetets midler. Uden at have været krævet, der kræver, at der er adgang til de bedste af universitetets midler. Uden at have været krævet, der kræver, at der er adgang til de bedste af universitetets midler. Uden at have været krævet, der kræver, at der er adgang til de bedste af universitetets midler.

Årets arbejde har været præget af et stort arbejde på at sikre, at der er adgang til de bedste af universitetets midler. Uden at have været krævet, der kræver, at der er adgang til de bedste af universitetets midler. Uden at have været krævet, der kræver, at der er adgang til de bedste af universitetets midler. Uden at have været krævet, der kræver, at der er adgang til de bedste af universitetets midler.

ved universitetet. Med de nye midler, der er kommet til, kan der tilbydes for-
varig undervisning på B.A.-niveau til omkring
400 studerende. Det samlede antal tilskudte
var 401, men mange af de nye studerende
har de økonomiske problemer, som har
studier valgt at vende mod datalogi i septem-
ber 1984, også fordi de blev tilbudt dron-
ningen på de indledende datalogiske
studier, som blev start- og slut- og slut-
studier i 1984.

Datalogisk Institut vil i de kommende år
være uafhængig på basis af en i 1983 vedtaget
finansieringsplan, hvortil universitetets
direktør (Direktør) for de økonomiske ad-
ministrative (DVA) og Det naturvidenskabelige
Fakultet i København har givet et af for-
søget kendskab til de økonomiske og
studier valgt at vende mod datalogi i septem-
ber 1984, også fordi de blev tilbudt dron-
ningen på de indledende datalogiske
studier, som blev start- og slut- og slut-
studier i 1984.

Udover det naturvidenskabelige område
har der været et stort arbejde på at sikre, at der
er adgang til de bedste af universitetets midler.
Uden at have været krævet, der kræver, at der
er adgang til de bedste af universitetets midler.
Uden at have været krævet, der kræver, at der
er adgang til de bedste af universitetets midler.
Uden at have været krævet, der kræver, at der
er adgang til de bedste af universitetets midler.

Det humanvidenskabelige Fakultet i København
har i 1983 vedtaget en plan til at sikre, at der
er adgang til de bedste af universitetets midler.
Uden at have været krævet, der kræver, at der
er adgang til de bedste af universitetets midler.
Uden at have været krævet, der kræver, at der
er adgang til de bedste af universitetets midler.
Uden at have været krævet, der kræver, at der
er adgang til de bedste af universitetets midler.

I. Rektor, dekanerne og de styrende organer

1. Rektors årsberetning

Ved studieårets begyndelse kunne det konstateres, at der stadig kræves overordentlig gode studentereksamens-resultater for at få adgang til en række af universitetets studier. Uden erhvervs erfaring kræves der således 9,5 i gennemsnit til det medicinske studium, 9,1 til jura osv. Universitetet kunne lukke ca. 3.000 ind, men efter statistikken at dømme må mindst lige så mange have følt sig afvist.

Man skal ikke have meget kendskab til livet i gymnasiet for at se absurditeten i en procedure, der sorterer en ansøger fra med f.eks. 9,0 i studentereksamen ved indgangen til et studium. Man er kommet i en situation, hvor der stilles større krav til studentereksamen som udvælgelses-mekanisme, end man med rimelighed kan forlange. Universitetet må naturligvis ønske sig et studenterklientel, der i bred forstand er studieegnet, men den super-elitære tendens, som det nuværende system fremelsker, kan ikke siges at være ønskværdig. En revurdering af hele adgangs-begrænsningssystemet og af dets virkninger på kort og langt sigt er mere påkrævet end nogensinde før.

Årets studiestart var iøvrigt præget af et rekordstort pres på det indledende datalogistudium »DAT-O«. Presset var stort, bl.a. fordi universitetet med et varsel på mindre end et halvt år var blevet pålagt at optage studerende på et endnu ikke fastlagt kombinationsstudium omfattende forvaltning-datalogi, samt at optage studerende med hovedfagsstudium på Handelshøjskolen og datalogisk bifagsstudium

ved universitetet. Med sin nuværende lærerkapacitet kan Datalogisk Institut kun tilbyde forsvarelig undervisning på DAT-O til omkring 400 studerende. Det sluttelige antal tilmeldte var 401, men mange af de nyindskrevne studerende fra de ovennævnte to nye kombinationsstudier valgte at vente med datalogi til september 1984, også fordi de blev tilrådet dette. Presset på de indledende datalogistudier kan altså forudses at blive stort – endda forrygende stort – også i 1984.

Datalogisk Institut vil i de kommende år blive udbygget på basis af en i 1983 vedtaget Finansieringsplan, hvortil undervisningsministeriet (Direktoratet for de videregående uddannelse, DVU) og Det naturvidenskabelige Fakultet i fællesskab bidrager. Sigtet er at forøge kandidatproduktionen og gradvis afvikle den nuværende ophobning af 2. dels studerende med datalogi som hovedfag.

Udover det naturvidenskabelige område arbejdes der foreløbig på det samfundsvidenskabelige og på det humanistiske område med at indarbejde datalære i studiestrukturen. Tendensen går i retning af at knytte den indledende edb-undervisning til de specifikke faglige forudsætninger, snarere end at stræbe efter et fælles »datalogikum« for hele universitetet.

Det humanistiske Fakultet genoptog i foråret 1983 debatten omkring de humanistiske studiers fremtid med henblik på at skabe en studiestruktur med bredere erhvervssigte uden at ofre de grundlæggende kvaliteter i et huma-

Redaktionen af rektors og dekanernes beretninger er afsluttet ca. 1. november 1983.

nistisk studium. DVU har senere fremsendt et udkast til en ny studiebekendtgørelse, som universitetet er anmodet om at tage stilling til inden udgangen af 1983.

Universitetet har gennem flere år arbejdet med forskellige projekter omkring områdestudier. Det er universitetets håb, at det første af disse studier kan starte til september 1984, som en forsøgsordning foreløbig for to år. Det drejer sig om et Afrika-områdestudium, som tænkes iværksat i et samarbejde mellem Det naturvidenskabelige, Det humanistiske og Det samfundsvidenskabelige Fakultet. Universitetet har ansøgt DVU om midler til dette formål fra den såkaldte RUA-pulje. Inden for andre geografiske områder fortsætter det tværfaglige arbejde og dette kan forhåbentlig med tiden udvikle sig til egentlige studieforløb.

Undervisningsministeriet har i efteråret 1983 overdraget et privat firma at gennemføre en undersøgelse af kapacitetsudnyttelsen ved forskellige videregående uddannelser landet over. For Københavns Universitets vedkommende har ministeriet udpeget fagene fransk, historie, statsvidenskab, fysik, kemi og matematik. Undersøgelsen er et led i ministeriets forarbejde vedrørende fastlæggelsen af optagelsesantal for 1984 og den skal derfor være afsluttet inden udgangen af 1983.

På foranledning af Undervisningsministeriet har styrelsesloven været til udtalelse i de kollegiale organer i de første måneder af 1983. Ved høringsfristens afslutning den 1. marts afleverede universitetet en samlet besvarelse for Københavns Universitet, der var vedtaget af Konsistorium, og hvoraf det fremgår, at universitetet finder at styrelsesloven i det store og hele har fungeret tilfredsstillende. Til universitetets besvarelse knyttede sig en mindretalsudtalelse fra Moderate Studenters to repræsentanter i Konsistorium, ligesom der forelå særudtalelser om enkelte punkter fra to af Det lægevidenskabelige Fakultets lærerrepræsentanter i Konsistorium samt fra en repræsentant fra Det naturvidenskabelige Fakultet.

Ved modtagelsen i marts 1983 af Undervisningsministeriets budgetrammer for finansåret 1984 kunne universitetet konstatere, at budgettet for 1984 var beskåret med 26 mill.kr. (1983-niveau) i forhold til 1983. For fællesområdets vedkommende kommer denne beskæ-

ring særlig til at ramme kontoen for bygningsvedligeholdelse, hvad universitetet stærkt må beklage. Behovet er i forvejen stort for reparationer og for vedligeholdelse af universitetets vidt spredte og uensartede bygningsmasse, og fortsatte besparelser på denne konto kan på blot få år få bekostelige konsekvenser.

For fakulteterne udløste 1984-budgetrammerne særlige alvorlige overvejelser på det humanistiske og på det naturvidenskabelige område. Det naturvidenskabelige Fakultetsråd måtte konstatere, at en fortsat reduktion af driftbudgettet ikke kunne forsvares af hensyn til forskningens og undervisningens standard. I konsekvens heraf måtte fakultetet se i øjnene, at afskedigelser kunne blive nødvendige i 1984. Spørgsmålet om universitetets fremtid set i lyset af Undervisningsministeriets langsigtede budgetprognose blev i de følgende måneder genstand for en intens debat både indenfor og udenfor universitetet. Den 11. marts fremlagde universitetet ved et møde i Undervisningsministeriet sine synspunkter overfor undervisningsministeren og ministeriets øverste embedsmænd. Universitetets forhold blev også genstand for en diskussion under en forespørgselsdebat om universiteternes forhold den 19. april i Folketinget. Den 28. april orienterede rektor medlemmerne af Konsistorium og af samtlige fakultetsråd om udsigterne på det korte og lange sigt ved et fællesmøde i universitetets festsal. Rektor fik desuden lejlighed til at redegøre for universitetets forhold og usikre fremtidsperspektiver ved foretræder den 25. maj i Folketingets uddannelsesudvalg og i dets forskningsudvalg. Konsistoriums medlemmer havde endvidere lejlighed til at deltage i en drøftelse med undervisningsministeren den 8. juni, hvor ministeren efter invitation fra universitetet deltog i et ekstraordinært konsistoriemøde.

Efter forårets drøftelser om universitetets fremtid tegner der sig følgende billede: Københavns Universitet står i de ministerielle prognoser til en fortsat økonomisk nedtur gennem resten af dette årti. Dette skal ske indenfor en samlet budgetramme for Direktoratet for de videregående uddannelser, der forudses at forblive konstant eller evt. stige svagt. Københavns Universitet er med andre ord udpeget til at skulle klare en helt speciel budgetmæssig

situation indenfor det samlede system af institutioner for videregående uddannelser.

Det er det lægevidenskabelige, det naturvidenskabelige og det humanistiske hovedområde, der står overfor de største vanskeligheder. For Det lægevidenskabelige Fakultets vedkommende vil den økonomiske udvikling i de kommende år være tæt knyttet til optagelsestallene for lægevidenskabelige studerende. Der kan forudses yderligere reduktioner i optagelsestallene for 1984, og dette kan efter budgetmodellens beregningsmetodik føre fakultetet ud i en kritisk situation. Et afgørende punkt er tempoet i den økonomiske nedtur. En strækning af besparelserne over en længere årrække end forudset i modellen vil være af betydning for at skabe ro for Det lægevidenskabelige Fakultets dispositioner.

For de humanistiske og naturvidenskabelige fakulteters vedkommende har der i løbet af sommeren og efteråret 1983 været gennemført et analysearbejde i forbindelse med direktoratets landsdækkende besøgsrunder omfattende særlig disse to hovedområder. Besøgsrunderne har været gennemført af embedsmænd fra direktoratet sammen med bisiddere fra forskningsråd og faglige landsudvalg. For begge de to fakulteters vedkommende har direktoratet i sine skriftlige oplæg af henholdsvis 25. august og 12. september givet udtryk for, at en planlægning burde kunne etableres således, at afskedigelser undgås. I forårets debatter har det fra universitetets side været fremført, at en besparelsesprocedure, som gennem en årrække fører til fortsatte afskedigelser indenfor et fakultets stab vil kunne give anledning til så stor uro og mismod i forskningsmiljøerne, at fakultetets samlede videnskabelige indsats kunne risikere at blive alvorligt svækket. Direktoratet synes gennem sine ovennævnte to udspil at have vist forståelse for dette synspunkt.

Den endelige afklaring af omfanget af omstruktureringen m.v. ved de to fakulteter henstår endnu. Der skal således på landsplan tages stilling til de humanistiske »småfags« fremtid og deres fordeling på institutionerne, herunder en stillingtagen til hvilke forskningsforpligtelser der fremover vil påhvile Københavns Universitet på dette område. Der skal for begge fakulteters vedkommende tages konkrete skridt til en videre udbygning af samar-

bejdet med andre institutioner i hovedstadsområdet både med hensyn til forskning og undervisning. DVU har bl.a. peget på muligheden af en overflytning af forskergrupper indenfor fagene kemi og fysik fra Københavns Universitet til Roskilde Universitetscenter. Hvad angår den fælles ressourceudnyttelse indenfor universitetets egne rammer peges der bl.a. på en udbygning af mikrobiologisk og biokemisk forskning og undervisning i et tæt samarbejde mellem det naturvidenskabelige og det lægevidenskabelige fakultet.

I diskussionen om det humanistiske og det naturvidenskabelige fakultets fremtid er spørgsmålet om budgetteringen af forskningen et centralt punkt. Fra de to fakulteters side har man især peget på de budgetmæssige problemer omkring henholdsvis de humanistiske småfag og Niels Bohr Institutet. Begge steder afviger den faktiske fordeling af forskning og undervisning betydeligt fra budgetmodellens skematiske forudsætninger. For Niels Bohr Institutets vedkommende har fakultetet foreslået en særbudgettering af det antal forskningsårsværk, som Niels Bohr Institutet faktisk præsterer. Direktoratet har i sit andet besøgsrundeoplæg, med en række præciserende betingelser, tilsluttet sig dette forslag, der kan få virkning fra 1. januar 1985. På baggrund heraf har fakultetet derefter kunnet disponere, således at afskedigelser kan undgås i 1984.

Modsat de tre nævnte fakulteter står det samfundsvidenskabelige ikke over for generelle rammedeskæringer. Fakultetets optagelsestal er imidlertid gennem de seneste år gradvis blevet forøget, uden tilsvarende ressourcetilførsel. Dette gælder specielt jura og statsvidenskab, sidstnævnte med en forøgelse af optagelsestallet på mere end halvtreds procent i løbet af to år. Resultatet er blevet en uholdbar belastning af fagenes kapacitet med stærkt stigende holdstørrelser og beskæring af undervisningstilbud. Fakultetet må derfor imødesee betydelige planlægnings- og omstruktureringsproblemer i de kommende år.

Sideløbende med den almindelige diskussion om universitetets fremtid har universitetets hovedsamarbejdsudvalg arbejdet med en ændring af de retningslinier, som udvalget i 1977 vedtog, vedrørende proceduren omkring afskedigelser, der måtte være begrundet i gene-

relle rammedeskæringer eller påtvungne funktionsomlægninger. Retningslinierne fra 1977 er blevet kommenteret fra Undervisningsministeriet, som har givet udtryk for at der ikke i tilstrækkelig grad var taget hensyn til de i styrelsesloven forudsatte faglige synspunkter. Den 24. juni 1983 vedtog hovedsamarbejdsudvalget et ændret sæt retningslinier, som også vedrører regler om afhjælpeforanstaltninger for teknisk og administrativt personale. I retningslinierne af juni 1983 er det udtrykkeligt fastslået, at det påhviler fakultetet at foretage en faglig vurdering af, hvorledes området aktuelt og på længere sigt bedst varetager sine opgaver med hensyn til forskning og undervisning med en reduceret medarbejderstab. Retningslinierne lægger med andre ord vægt på, at en evt. beslutning om afskedigelser først kan ske, efter at der er foregået en faglig behovsvurdering på fakultetsplan. Efter at en sådan vurdering er foretaget, og efter at der er truffet beslutning om, hvilke personalekategorier der skal berøres, fastslår retningslinierne af afskedigelserne skal ske på anciennitetsgrundlag, således at medarbejdere med kortest anciennitet afskediges først.

De af hovedsamarbejdsudvalget vedtagne retningslinier er i efterårets løb blevet behandlet af fakultetsrådene og af Konsistorium og dets forretningsudvalg, og samtlige disse kompetente organer har tiltrådt retningslinierne. Alternativet til et sådant sæt afskedigelsesregler ville have været en procedure, hvorefter samtlige videnskabelige medarbejdere ved et fakultet skulle underkastes en faglig bedømmelse af deres indsats indenfor forskning, undervisning og administration, med påfølgende udskillelse af et antal bedømte. Det er universitetets opfattelse af en individuel bedømmelsesprocedure af denne art med evt. afskedigelse til følge ville efterlade et fakultet i en sådan tilstand af uro og splittelse, at kvaliteten af fakultetets fortsatte faglige arbejde ville blive stærkt truet.

På et særligt område har universitetet i løbet af 1983 med stor beklagelse været nødt til at reducere sin stab. Universitetet fik i maj 1983 meddelelse fra DVU om at det disponible antal årsværk for 1984 ville blive reduceret med ca. 30. Direktoratet har tilkendegivet, at man ønskede årsværksreduktionen placeret inden-

for fællesområdet og har særlig peget på rengøringen. Direktoratet meddelte, at universitetet i de følgende år måtte imødesee yderligere reduktioner i antallet af årsværk indenfor fællesområdet, således at universitetets rengøring gradvis vil overgå fra rengøring ved eget personale til rengøring ved private selskaber. Universitetet har kommenteret dette krav overfor direktoratet, og understreget, at en sådan ændring hverken ville være en hensigtsmæssig eller økonomisk fordelagtig foranstaltning. Universitetet har bl.a. peget på, at en række særlige rengøringsfunktioner ved universitetet forudsætter tilstedeværelsen af stedkendt rengøringspersonale, som er fortroligt med de lokale instrukser for arbejdets udførelse. Universitetet er imidlertid bundet af det finanslovsforslag, som det har fået oversendt fra Undervisningsministeriet, hvoraf det fremgår, at ca. 30 rengøringsårsværk pr. 1. januar 1984 skal overgå til privat rengøring.

Universitetet har på forskellig måde søgt at udbygge sin udadrettede kontaktvirksomhed i løbet af 1983. Et led heri er udgivelsen af endnu et særnummer af Universitetsavisen med en række beskrivelser af forskningsvirksomheden ved universitetet, samlet under temaet År 2001. Særnummeret er udgivet i et stort oplag og er distribueret til en bred kreds af aftagere bl.a. indenfor skolesystemet. Universitetet har desuden foranstaltet afholdt en række offentlige foredrag i 1983 med bidrag fra videnskabsmænd ved universiteter i England, Norge, Vesttyskland og Holland, hvori internationale sikkerhedsproblemer og det nukleare våbenkapløb har været belyst på forskellig måde. Universitetet har fortsat sin formidlingsvirksomhed overfor medierne ved at gennemføre møder med journalister fra uddannelses- og forskningssektoren, dels om universitetets almindelige situation, og dels om en række udvalgte emner fra forskellige fakulteters forskningsvirksomhed (EF-relateret forskning, Grundtvigforskning, cancerforskning m.v. og arktisk forskning). Disse møder med journalister agtes fortsat i 1984.

Endvidere har universitetet efter vedtagelse i Konsistorium og med start i 1983 oprettet et publikationsregister på edb-basis, der skal indeholde samtlige afsluttede forskningspublikationer fra universitetet. Formålet med publika-

tionsregisteret er dels at opnå en forenkling og effektivisering ved udarbejdelsen af universitetets årbog, dels at etablere et serviceorgan overfor brugere indenfor og udenfor universitetet. Brugere vil i fremtiden kunne tilbydes et anderledes og hurtigere indblik i universitetets offentliggjorte forskningsarbejde og vil hermed få et udgangspunkt for at kunne foretage analyser af universitetsforskningen ud fra en række forskellige indfaldsvinkler. Det ligger i universitetsforskningens natur, at den er åben og offentlig tilgængelig, og det må være universitetets opgave at udnytte teknologiens muligheder til at gøre resultatet af denne virksomhed så transparent som muligt.

Der står skrevet over Københavns Universitets dør i dette tiår, at universitetet skal spare hårdt og samtidig forny hurtigt. Spare på ressourcer af samme slags, reducere sin stab indenfor mange fagområder og bygge andre områder ud. Foretage yderligere rationaliseringer

og omstruktureringer. Udbygge sit samarbejde med andre højere uddannelsesinstitutioner i hovedstadsområdet. I alle sine led og på alle niveauer vil universitetet mærke følgerne af de omformninger, det pålægges. En krisetilstand kan man vel kalde det, men lad os hellere bruge det mere optimistiske ord: udfordring.

Under omformningsprocessen må universitetet fastholde som et overordnet sigte, at kvaliteten af forskning og undervisning ikke ofres for kortsigtede sparehensyn. Universitetet må derfor understrege overfor de bevilgende myndigheder, at ikke blot *omfanget*, men også *tempoet* af de bebudede, fremtidige nedskæringer må overvejes nøje, før de sættes i værk. I modsat fald risikerer man at ødelægge de store samfundsværdier, der er knyttet til Københavns Universitet, hvilken ingen kan være tjent med.

Og så må man iøvrigt håbe, at der er nogen sandhed i H. G. Well's ord: »The crisis of yesterday is the joke of tomorrow«.

2. Dekanernes årsberetninger

A. Det teologiske Fakultet

Den mest markante sag, det teologiske fakultet i det forløbne år har beskæftiget sig med, er Kirkeministeriets »7. Maj-udvalgs« betænkning om adgang til præsteembeder i folkekirken. 7. maj-udvalget, bestående af 6 af kirkeministeriet udpegede medlemmer, med Århusbispens Herluf Eriksen som formand, havde efter to års arbejde fremlagt en betænkning, der dels skulle tjene som revision af den såkaldte akademiker-paragraf (lov af 16. juni 1962, der på visse nærmere angivne betingelser gav andre akademikere end teologiske kandidater adgang til at søge præsteembeder i den danske folkekirke), dels skulle indeholde forslag om en præsteuddannelse, der kunne være et alternativ til de teologiske eksamensstudier ved Københavns og Århus' universiteter.

Efter offentliggørelsen af denne betænkning ifjor indledte de to teologiske fakulteter et tæt samarbejde for i fællesskab at markere deres holdning til betænkningens forslag, der – kort fortalt – gik ud på, at cand.pæd.'er i kristendomskundskab og cand.mag.'er med kristendomskundskab som hovedfag efter en prøve i fagene Ny Testamente, systematisk teologi og pastoralteologi kunne søge præsteembede på lige fod med teologiske kandidater. Endvidere skulle kandidater og magistre, uddannede ved universiteter eller højere læreanstalter her i landet i helt andre fag end de teologiske, efter en forprøve, omfattende de bibelske fag og den danske folkekirkes lære, indstille sig i de følgende år til en afsluttende prøve i samtlige teologiske fag (Gammel Testamente dog læst uden kendskab til hebraisk), og dermed kvalificere sig til at kunne søge præsteembede. En forudsætning var dog, at de var mindst 35 år, når de søgte stilling. Den samme mulighed skulle stå åben for seminarieuddannede lærere med linjefag i kristendomskundskab og for studenter og H.F.'ere, der dog skulle gennemføre en teologisk uddannelse af mindst tre års varighed. Et særligt udvalg skulle administrere en kvoteringsordning og derved drage omsorg for, at benyttelsen af disse nye tilgangsveje til præsteembedet blev reguleret efter det aktuelle behov for præster. I en præstemangelsituation

ville disse nye adgangsveje være særlig farbare, mens omvendt et rigeligt udbud af teologiske kandidater ville virke som en bremse.

Fakulteterne har taget kritisk stilling til dele af denne betænkning. Dels var man overbevist om, at der ikke i nærmeste tid ville opstå præstemangel, dels fandt man, at betænkningens forslag ville afføde et urimeligt stort administrationsapparat, men især måtte den brede åbning for studenter og H.F.'ere kunne befrægtes at ville medføre en niveau-sænkning og virke »demoraliserende« på de teologistuderende ved fakulteterne: hvorfor anvende 6-10 år på en teologisk akademisk uddannelse, når man, ved at begynde lidt senere, måske kunne nøjes med 3-4 år?

Fakulteterne udarbejdede derfor i febr. 83 en fællesskrivelse, der gav udtryk for vore betænkeligheder, og efter et fællesmøde i maj 83, hvori også landets biskopper deltog, vedtog man at udarbejde et lovforslag som alternativ til 7. maj-udvalgets. Dette alternativ kunne vi den 3. oktober afsende, således at det lå på kirkeministerens bord ved folketingets åbning. Det bygger på 7. maj-udvalgets betænkning, men inddrager på konstruktiv vis de to fakulteter som de instanser, der har forudsætninger (-ne) for at evaluere de uddannelseselementer, der måtte indgå i den alternative uddannelse og for at kunne tilbyde supplerende undervisning, bl.a. efter bestemmelserne om rekvireret undervisning. Fakulteterne ville derigennem kunne drage omsorg for, at den alternative uddannelse stort set kom på niveau med den teologiske kandidateksamen og således undgik mistanken for at fungere som en »genvej« til præsteembedet. Manden fra ploven skal – naturligvis – have lige så gode muligheder for at blive præst som f.eks. akademikerbarnet. Men han/hun skulle også lige så gerne have et fond af viden og intellektuel træning at tære på.

B. Det samfundsvidenskabelige Fakultet

For det samfundsvidenskabelige fakultet har 1983 været præget af en betydelig og i perioder nærmest hektisk aktivitet.

Ved et tilbageblik på det forløbne år kan det først konstateres, at såvel fakultetets økonomi-

ske vilkår som de givne betingelser for budgetlægning og for en sammenhængende faglig og økonomisk planlægning stort set har været ligeså ringe som i de foregående år. For en nærmere omtale heraf kan derfor henvises til tidligere årsberetninger.

Et par afvigelser fra tidligere år skal dog noteres. I sidste årsberetning fremhævedes problemet om forskellen mellem den af DVU normalt i begyndelsen af december meddelte foreløbige økonomiske ramme og den i midten af februar meddelte endelige ramme. Dette problem fandt i år ved udarbejdelsen af budgettet for det kommende finansår en enkel løsning – ikke således at der blev tilvejebragt bedre overensstemmelse mellem de to sæt oplysninger, men således at DVU undlod at give oplysninger om foreløbige rammer. Herved undgik fakultetet naturligvis at blive ledt på vildspor og at blive tvunget til at udarbejde to forskellige budgetter. Til gengæld måtte så udarbejdelsen af budgettet i ålt væsentligt foregå inden for godt og vel 15 dage. Det er en tid, hvor administrationen og de styrende organer må sætte andre aktiviteter til side for i det beskudne dagslys og især ved natlampernes skær at prøve at gennemskue DVU's og andres seneste påfund.

Nyskabelserne var i år ændrede beregningsmåder, uigennemskuelige optagelsestal, årsværksloft, indplacering af forskerkrutstillinger og fortsat ufuldstændig P/L-regulering.

Det er alarmerende, at anvendelsen af betydelige millionbeløb skal planlægges i detaljer under et så voldsomt tidspres.

Og det er ikke et liv for svage sjæle. Med tvivl om hvorvidt det nu er lykkedes at gennemskue modelberegningerne, med usikkerhed om hvorvidt rammen senere vil blive ændret ved nye nedskæringer eller tilskud fra øremærkede bevillinger, og med visheden om at i den sidste ende står rigsrevisionen parat med en ufølsom eksamination af resultatet af mørkets gerninger, så kan hånden godt ryste, når de sidste tal føres ind i de dertil indrettede skemaer.

De økonomiske problemer har m.a.o. også i 1983 krævet fakultetets usvækkede opmærksomhed og indsats. Hertil er i det forløbne år føjet et ganske omfattende arbejde med faglige problemer, faglig planlægning inden for fakul-

tetet og et intensiveret samarbejde med de øvrige fakulteter og inden for Københavns universitet som helhed. Trods den dermed forøgede belastning af de styrende organer m.fl. har det været et mere tilfredsstillende arbejde.

Nogle eksempler herpå skal nævnes.

Efter rektors opfordring til fakulteterne har det samfundsvidenskabelige fakultet i andet halvår arbejdet med visioner om fakultetets fremtid og en skitse til plan for fakultetets faglige udvikling i den nærmeste årrække. Fakultetsrådets behandling af den faglige plan har været baseret på redegørelser fra de 4 fagråd og vil resultere i en oversigtsmæssig fremstilling af nogle tendenser i fakultetets udvikling og forslag til initiativer inden for forskning og undervisning. Materialet, der foreligger inden udgangen af november, vil blive fremsendt dels til rektor og de andre fakulteter, dels til de styrende organer inden for fakultetet, som oplæg til videre drøftelser og arbejde med den faglige planlægning inden for fakultetet.

Året har som nævnt været præget af et intensiveret samarbejde inden for Københavns universitet.

Det samfundsvidenskabelige fakultet har således været involveret i det videre arbejde med områdestudier både i de tværfaglige arbejdsgrupper, som har gennemført det faglige planlægningsarbejde, og i de tværfakultære styringsorganer, områdestudieråd og -nævn. I årets begyndelsen afsluttedes foreløbigt det faglige planlægningsarbejde med fremsendelse i marts til DVU af rapporter for arbejdet med de enkelte områdestudier, herunder skitser til studierne indhold og opbygning. Efter udtalelser fra landsudvalgene gav DVU i juli tilladelse til igangsætning af forsøg ved Københavns universitet med et områdestudium vedr. Afrika, men uden ressourcer til den humanistiske del og uden sikkert tilsagn om ressourcer til andre fakulteters bidrag. Trods denne tvivlsomme situation er der – med det samfundsvidenskabelige fakultets støtte – vedtaget en plan for det fortsatte arbejde med områdestudierne ved Københavns universitet, omfattende dels igangsætning af forsøg med områdestudiet vedr. Afrika, dels forsøgsvis etablering af 2 centre for koordination af undervisning m.m. vedr. Østasien og vedr. Vesteuropa.

Også det samfundsvidenskabelige fakultets

og andre fakulteters initiativer med henblik på udbygning af datalogien, inddragelse af datalogiundervisning i fagstudierne og planlægning af kombinationsuddannelser har givet anledning til tværfakultært samarbejde.

Det i beretningen for 1982 omtalte samarbejde mellem de naturvidenskabelige og samfundsvidenskabelige fakulteter om en bred undersøgelse af mulighederne for at kombinere datalogistudier med samfundsvidenskabelige studier afsluttedes i januar med afgivelsen af en rapport, Dat-Sam undersøgelsen til de styrende organer.

Som det senere skal omtales, har dette arbejde allerede i september 1983 noget overraskende resulteret i igangsætning af en ny uddannelse ved det samfundsvidenskabelige fakultet, hvor forvaltning/samfundsfag kombineres med datalogi. Endvidere er inden for den retsvidenskabelige faggruppe udviklet et kursus tilbud i dataret. Og endelig foregår i fortsættelse af Dat-Sam rapporten med RUA-tilskud for 1983 en række udviklingsarbejder på dette område. Det drejer sig om en undersøgelse af behovet for en ny planlægningsuddannelse, som gennemføres af medarbejderne ved Økonomisk Institut og ved Datalogisk Institut, om udvikling af en specialeretning eller ny uddannelse i informatik og samfundsanalyse, som kombinerer dele af kultursociologistudiet med datalogi, og som planlægning af bifag i sociologi bl.a. med henblik på kombination med et hovedfags studium i datalogi.

Som andre eksempler på tværfakultært samarbejde kan nævnes, at der i 1983 er nedat et fællesudvalg med det teologiske fakultet til undersøgelse af mulighederne for en forøget indsats i undervisning og forskning inden for kirkeret. Med det naturvidenskabelige fakultet er indledt et samarbejde om koordination af undervisningsplanlægning og -tilbud inden for kulturgeografi og fagene inden for det samfundsvidenskabelige fakultet.

Fakultetsrådet og andre styrende organer inden for fakultetet har i lighed med tidligere år behandlet og afgivet udtalelse om en række sager vedrørende styrelses-, uddannelses- og forskningsforhold. I årets første måneder afsluttedes således arbejdet med fakultetets bidrag til høringen om styrelsesloven. Tillige er der afgivet udtalelser bl.a. om udkast til be-

tænkning om samarbejde mellem det Kgl. bibliotek og universitetsbiblioteket, om retningslinier for afskedigelser begrundet i rammed-skæringer m.m., om evaluering af forsøg med edbkurser, om ledige færdiguddannede, om informatikudvalgets notat, om udkast til bekendtgørelse om de humanistiske kandidatuddannelser og om optagelsestal.

Fra de enkelte faggrupper kan nævnes, at optagelsen til jurastudiet fra efteråret 1983 blev forøget med yderligere 35 til ialt 535 nye studerende pr. år.

Inden for den statsvidenskabelige faggruppe har man efter anmodning fra DVU overvejet mulighederne for at etablere et bifag i økonomi, som peger mod ansættelse i den private sektor, og for at styrke den del af det statsvidenskabelige studium, som peger i retning af virksomhedsledelse og erhvervsøkonomi. Repræsentanter for fakultetet og fagråd var i april på et møde i DVU blevet orienteret om, at en henvendelse var under overvejelse. DVU's anmodning kom den 1. juli med svarfrist inden 1. oktober. Fagrådet afgav inden fristens udløb en redegørelse, hvor de nævnte faglige problemer behandles i en bredere sammenhæng. Med den korte frist kunne en fuldstændig og endelig redegørelse ikke udarbejdes, hvorfor den har en foreløbig karakter og er tænkt som et oplæg til et videre arbejde.

Undervisningsministeriet meddelte i august, at man havde besluttet at engagere et konsulentfirma til at gennemføre en undersøgelse af kapacitetsudnyttelsen ved udvalgte uddannelser med henblik på at belyse de kapacitetsmæssige muligheder og barrierer for udvidelse af optagelsen med eller uden ressource-tilførsel. Og i midten af september blev det meddelt, at statsvidenskab var et af de fag, der skulle indgå i undersøgelsen, som iøvrigt skal være afsluttet inden årets udgang.

I årsberetningen for 1982 er omtalt afslutningen i marts 1982 af et udvalgsarbejde under FLUSA om de antropologiske, kultursociologiske og sociologiske uddannelser ved Københavns universitet. Som ligeledes nævnt havde DVU foreslået og fakultetet og fagråd ønsket en forhandling som afslutning på arbejdet. Denne forhandling fandt sted i april 1983.

Det fremgik herunder, at det var DVU's opfattelse, at arbejdsgruppens rapport og FLU-

SA's indstilling hverken kunne danne grundlag for ændringer i fagenes struktur og indhold eller for en forøgelse af optagelsestallene. Sagen kunne således betragtes som afsluttet uden ændringer for fagene. Såfremt fagene fortsat ønskede en forøgelse af tilgangen, måtte det overvejes på et nyt grundlag i form af indstillinger fra fagråd og fag om faglige planer og initiativer. Fagråd og fag besluttede at gennemføre dette arbejde og i begyndelsen af oktober fremsendte det antropologisk-sociologiske fagråd en redegørelse herom til DVU.

Faggruppen for samfundsfag fik med virkning fra efterårssemestret 1983 forøget optagelsen med 65 nye studerende, heraf 15 ved de eksisterende studier i samfundsfag og forvaltning og 50 ved den ny uddannelse i forvaltning/datalogi.

Den anvendte procedure ved oprettelsen af denne nye uddannelse var noget usædvanlig og har givet anledning til mange, unødigt vanskelige og langvarige forhandlinger inden for faget, fakultetet og universitetet. Sagen betegner vel et af årets højdepunkter i uhensigtsmæssig og tidsrøvende styring.

På grundlag af den førnævnte arbejdsgruppes rapport, Dat-Sam undersøgelsen, indeholdende forskellige ideer og anlæg til fakultetets og fagenes styrende organer traf DVU i marts beslutning om oprettelse af et nyt optagelsesområde for et kombinationsuddannelse i forvaltning/datalogi. Dette skete med virkning allerede fra september 1983 trods fagets, fakultetets og universitetets indtrægende anmodning om, at det måtte blive udsat til efteråret 1984. Tilmeldingen til den ny uddannelse skete herefter uden nærmere kendskab til uddannelsens indhold og struktur. Også studiestarten for de nye studerende er sket uden information og vejledning om den nye uddannelse, idet det som forventet viste sig umuligt at afslutte arbejdet med udarbejdelsen af en studieordning før efterårssemestrets start.

Hertil kom så særlige igangsætningsvanskeligheder som følge af en så stor tilgang til begynderundervisningen i datalogi, at undervisningskapaciteten langt blev overskredet. I denne situation blev det besluttet at tilråde studerende ved den ny uddannelse i forvaltning/datalogi at udsætte deltagelse i datalogi-undervisningen til efteråret 1984 og således i

det første studieår alene at følge undervisningen i samfundsfag. For de studerende fik denne løsning den fordel, at de kunne gå i gang med et tiltrettelagt, afprøvet og kendt undervisningsforløb.

Arbejdet med udarbejdelse af studieordning, studie- og undervisningsplan for den ny uddannelse pågår nu i et udvalg under studienævnet for samfundsfag og forvaltning og forventes afsluttet i februar 1984.

Det er svært at vurdere årets livlige aktivitet. For fakultetet har det være tilfredsstillende, at det er lykkedes i hovedtræk at skabe en vis indbyrdes sammenhæng mellem fakultetets faglige planlægning, budgetlægning og lokale planlægning samt en sammenhæng mellem disse bredere overvejelser og fakultetsrådets beslutninger i enkeltstående sager, udtalelser, ansøgninger om RUA-tilskud m.m.

Set fra universitetets samfundsvidenskabelige hjørne er der fortsat grund til at nære dyb bekymring for Københavns universitets fremtid. Den voldsomme nedtur i økonomiske resourcer, personale m.v., som 2-3 af universitetets 5 fakulteter skal gennemleve inden for en kort årrække, er ikke kun et anliggende for disse fakulteter, men vedrører hele universitetet. Også for det samfundsvidenskabelige fakultet vil denne nedtur betyde rystelser og indskrænkede muligheder f.eks. for fornyelsen i uddannelse og forskning på fællesområder og grænseområder mellem fakulteterne.

På denne baggrund er det opmuntrende, at Københavns universitet som institution synes at være på vej til at overvinde de seneste års handlingslammelse.

Planlægningen under ekspansionen i 60'erne og 70'erne var i høj grad præget af institutionsbetragtninger, af oprettelse og udbygning af hele institutioner, og de uddannelsesmæssige initiativer gik på tværs af fakulteter og fag. Hovedområde- eller fakultetsbetragtninger har derimod været dominerende i 80'erne dels med budgetmodellens hovedområdevisе budgettering, dels med landplanhensyn som vejledende for administrationen af nedskæringerne. Disse fakultetsbetragtninger har nok på den ene side medført en styrkelse af fakulteterne og deres økonomiske og faglige planlægning. På den anden side har de betydet en opsplitning af institutionerne og en heraf følgende hand-

lingslamelse. Lypunktet er, at Københavns universitet i det forløbne år bl.a. gennem et udvidet tværfakultært samarbejde synes at være ved at overvinde lammelsen og at have fundet nogle modtræk mod tendenserne til opsplitning.

Og så må man iøvrigt trøste sig med, at Københavns universitet hidtil har overlevet brande, bombardementer, tidligere økonomiske kriser, adskillige regeringer og andre anslag.

C. Det lægevidenskabelige Fakultet

Det lægevidenskabelige fakultets aktiviteter i 1983 er i forhold til 1982 yderligere præget af fakultetets reducerede ressourcer og forventning om yderligere besparelser i de følgende år på grund af yderligere reduktion i studentertilgang.

Fakultetet har i 1983 følte sig nødsaget til at genbesætte en enkelt adjunkt/lektorstilling i medicinsk mikrobiologi for ikke at kvæste dette fag helt. Bortset herfra har fakultetet som i de foregående år måttet undlade at genbesætte ledigtblevne stillinger.

Fakultetet har i 1983 fået ret betydelige fondsmidler, hvilket har tilladt et fortsat højt forskningsniveau trods efterhånden negligeable annua.

Panum-byggeriet forløber planmæssigt, og de sidste 1. delsfag er nu flyttet ind, således at al førstedelsundervisning nu er samlet på Panum Institutet.

Beregningerne over ressourcekravene til vor nye studieplansforslag er afsluttet i fakultetet og venter nu på drøftelsen i Direktoratet for de videregående uddannelser og undervisningsministeriet, ligesom en drøftelse i det faglige landsudvalg for sundhedsuddannelserne er nødvendig. Fakultetet mener, at man ved begrænsningen i antallet af hospitaler, der skal deltage i studenterundervisningen, står overfor betydelige kapacitetsproblemer, som ikke vil blive mindre, hvis vort forslag til ny studieplan indføres, der som et væsentligt element har en styrkelse og udvidelse af den kliniske uddannelse.

D. Det humanistiske Fakultet

Fakultetets langvarige planlægningskrise kul-

minerede i 1. halvår 1983. Tidligt på foråret modtog de videregående uddannelsesinstitutioner meddelelse om, at der måtte påregnes betydelige rammedeskæringer i budgetoverslagsårene 1985-87, og at der i den forbindelse ville blive anlagt et selektivitetsprincip, således at beskæftigelsesmæssigt højt prioriterede områder ville blive skånet og generelle standardforringelser undgået. Omtrent samtidig fremkom prognoser af ganske dramatisk karakter i forbindelse med udvalgsarbejdet vedrørende beskæftigelsesmuligheder i gymnasieskolen. For et fakultet, der hidtil fortrinsvis har leveret kandidater til gymnasiet, blev dette startskud til en planlægningsproces hvis eksplicitte forudsætning måtte være, at gymnasielæreruddannelsen ikke vil spille nogen dominerende rolle fremover, og at de humanistiske uddannede derfor må finde helt andre beskæftigelsesmuligheder, ikke mindst uden for den offentlige sektor.

Medens fakultetet på denne baggrund gennemførte intensive drøftelser med henblik på strukturelle og indholdsmæssige ændringer af studierne, forberedte Direktoratet for de videregående uddannelser nogle besøgsrunder til institutionerne, hvor problemerne blev drøftet såvel principielt som i relation til de ressourcemæssige forudsætninger for en aktivitetsomlægning. Den 24. maj vedtog fakultetsrådet – som optakt til et besøg fra direktoratet, der fandt sted den 3. juni – en principbeslutning om den fremtidige studiestruktur, som sidenhen har dannet grundlag for et mere detaljeret arbejde sigtende mod reformer af 1. delsstudierne og indførelsen af alternative hovedfagsgrene m.m. fra efterårssemestret 1984.

Direktoratet offentliggjorde få dage efter fakultetets principbeslutning et bekendtgørelsesforslag, som på visse punkter viste sammenfald med fakultetets synspunkter, på andre ganske betydelige afvigelser. Forslaget er for tiden til høring på institutionerne, hvor det har fået en blandet modtagelse. Især dets udsøndring af en særlig gymnasieuddannelse samt dets implikationer for konferensfagene må give anledning til kritik, og ændringsforslag må påregnes fremsat.

Fakultetets udspil fra maj måned blev behandlet af direktoratet på en sådan måde, at man efter afholdelsen af et nyt besøg den 7.

september kunne konsatere optimisme med hensyn til mulighederne for at undgå urimeligt store bevillingsreduktioner. Flere spørgsmål er imidlertid uafklarede, herunder budgetteringen af de små fag og disses eventuelle fordeling på landsplan. Der er aftalt særskilte forhandlinger herom i løbet af vinteren 1983/84.

Samarbejdsaftalerne med andre institutioner i hovedstadsområdet blev udmøntet pr. 1. september i udlånet af lærere i engelsk, tysk og fransk til Handelshøjskolen i København samt udvekslingen af lærere i engelsk, almen lingvistik og tysk med Roskilde Universitetscenter. Der forestår i øvrigt et særligt udredningsarbejde om mulighederne for integration mellem de humanistiske miljøer i København og Roskilde. I årets løb afsluttedes forhandlingerne med Handelshøjskolen om oprettelse af en tolkeuddannelse i græsk med forsøgsstart pr. 1. februar 1984. Helt nye samarbejdspartnere kan komme på tale som følge af nye bestemmelser vedrørende rekvireret arbejde samt en opfordring fra direktoratet til at gå ind i den bredere folkeoplysning i et samspil med Folkeuniversitetet. De udadvendte kontakter søges stimuleret via fakultetets servicevirksomhed, f.eks. Japansk Informationscenter. Endelig har man indledt sonderinger med henblik på en eventuel filialundervisning i Storstrøms amt.

Det universitetsinterne samarbejde er videreført med bl.a. det resultat, at der er truffet beslutning om et videre arbejde med områdestudier og nedsat et kontaktudvalg med Datalogisk institut. I betragtning af, at presset på universitetsuddannelser p.t. er særlig akut i Københavnsområdet, må det være en uomgængelig forpligtelse for universitetet som helhed, at også de tværfakultære uddannelsesforslag fremmes.

Strukturreformerne på fakultetet er fortsat; således godkendtes i juni måned forslaget om oprettelse af et nyt institut for orientalsk filologi, og ved efterårssemestrets begyndelse vedtoges en plan for opfyldning af arealerne på Københavns Universitet Amager. Der er gennem-

ført en række interne reallokeringer af videnskabeligt personale og truffet beslutninger om etablering dels af en intern studie- og erhvervsvejledningsenhed, dels af en fælles reprocentral i Amagerbyggeriet. På trods af de meget vidtgående beslutninger, der er taget, og de meget omfattende administrative byrder, som planlægningsarbejdet har pålagt fakultetets medarbejdere, har disse været i stand til at afvikle de normale undervisnings- og forskningsopgaver som planlagt og at tilrettelægge en lang række internationale symposier og kongresser. Fakultetet har med andre ord endnu en gang vist sin levedygtighed under overordentlig vanskelige ydre vilkår.

E. Det naturvidenskabelige Fakultet

Det naturvidenskabelige fakultet har i året 1983 gennemført en planlægning af sin stabsmæssige udvikling de næste fem år. Dette er nært forbundet med de to besøgsrunder, som har været afholdt med Direktoratet for de videregående uddannelser. Fakultetet har fået forelagt økonomiske rammer for en længere årrække og har derfor måttet udarbejde planer for de enkelte fags stabsstørrelser.

Fakultetets foreløbige planer, der kan underkastes løbende revisioner, medfører en stabstilbagegang i fysik-kemifagene på 18 forskere samt nybesættelser af 4 stillinger.

For biologigruppen er der tale om en stabsnedskæring på 16 samt nybesættelse af 8 stillinger. Hvad angår Datalogi regnes med en udvidelse på 7 stillinger, mens matematik ansættes uændret i forhold til i dag.

Det samme gælder geografi, mens geologi får en mindre tilbagegang.

Der tegner sig nu en mulighed for fra 1985 at få en ordning på den specielle, delvist historisk betingede, situation omkring Niels Bohr Institutet, således at der vil blive foretaget en særlig budgettering af de mandskabskrævende forskningsaktiviteter, såsom f.eks. CERN engagementet.

3: Universitetets styrende organer 1983

Oplysninger om sammensætningen af Konsistorium, Konsistoriums Budget- og forretningsudvalg, fakultets- og fagråd samt studienævn findes i »Vejviser for Københavns Universitet 1983«.

Herudover har Konsistorium nedsat følgende faste udvalg og arbejdsgrupper:

Udvalget for akademiske Anliggender, Arbejdsgruppen vedrørende Freds- og konfliktforskning, Konsistoriums Biblioteksudvalg, Bladudvalget (kommunikationsudvalget) vedrørende Universitetsavisen, Dispensationsudvalget, EDB-udvalget, Forskningsudvalget, Immatrikulationsudvalget, Udvalget vedrørende Informationsteknologi, Ligestillingsudvalget, Konsistoriums permanente Museumsudvalg, Områdestudienævnet, Områdestu-

dierådet, Statutudvalget, Konsistoriums Stipendieudvalg, Uddannelsesudvalget og Konsistoriums Valgudvalg.

Konsistoriums Budget- og forretningsudvalg har nedsat følgende faste udvalg og arbejdsgrupper:

Arbejdsgruppen vedrørende etableringen af et Studenterhus, Udvalget vedrørende de fællestekniske driftsforhold for bygninger m.v., Udvalget vedrørende udgifter til den centrale administration og fælles service, Kantine- og rengøringsudvalget og Koordinationsudvalget vedrørende den fysiske Planlægning.

Oplysninger om sammensætningen af ovennævnte udvalg og arbejdsgrupper fås på Konsistorialkontoret, Frue Plads, Postboks 2177, 1017 København K.

4. Hovedtal om Københavns Universitet i perioden 1980-84

Hovedtal om Københavns Universitet i perioden 1980-84

Efter en næsten eksplosionsagtig vækstperiode fra slutningen af 50'erne op til midten af 70'erne, hvori studentertallet 5-dobledes til 30.000 studerende ved Københavns Universitet, iværksattes en række foranstaltninger til begrænsning af denne vækst med henblik på, dels at nedbringe det samlede studenterindtag på landsplan, blandt andet ved indførelse af adgangsgulping, dels at omfordele studenterbestandene og dermed også de økonomiske ressourcer fra Øst- mod Vestdanmark.

For Københavns Universitets vedkommen- de indledtes denne proces først ved en begrænsning af tilgangen til lægestudiet samt ved en omlægning af de fysiske udbygningsplaner, senere ved tilsvarende begrænsninger for de øvrige fag.

Budgetbegrænsningerne var således allerede indledt, inden iværksættelsen af den såkaldte budgetreform. I de følgende oversigter er kun medtaget udviklingen i de sidste 4 finansår samt forslaget for det kommende finansår, dvs. perioden 1980-84.

Studentertal

Efter adgangsgulpingens indførelse, er studenterbestanden, som det fremgår af Tabel 1, stabiliseret omkring en årlig tilgang af 1. gangs immatrikulerede på ca. 2.700. Antallet af »studiestartere» pr. år, dvs. nyimmatrikulerede plus studerende, der skifter studium, starter bifag o.l. er ca. 3.400.

Den samlede bestand omfattende alle indskrevne studerende ligger herefter på ca. 25.000 studerende. I praksis regner Undervisningsministeriet ikke alle studerende for værende ressourcebelastende, således at kun under halvdelen af det indskrevne studentertal accepteres som ressourceudlødende i forbindelse med beregningen af Universitetets økonomiske rammer. Tabel 2 gengiver de beregnede ressourcebelastende studenterbestande for årene i 5-års perioden.

Ud fra en opdeling af den samlede forsker-/lærerstab arbejdsbyrde i antal forskningsårsværk og undervisningsårsværk gengiver Tabel 2 endvidere det beregnede antal ressourcebelastende studerende pr. undervisningsårsværk. Målsituationens tal indgår som nøgletal ved de årlige ressourcefordelinger.

Tabel 1. Bestand, nyimmatrikulerede og studiestartere på KU 1979-1982 pr. oktober måned

		Teol.	Samf.	Med.	Hum.	Nat.	Ialt
1979	Bestand	590	5.144	3.741	12.029	4.857	26.361
	Nyimm.	71	647	405	1.013	659	2.795
	Studiest.	86	783	475	1.385	841	3.570
1980	Bestand	613	5.077	3.730	11.451	4.486	25.717
	Nyimm.	66	633	422	943	690	2.754
	Studiest.	91	755	475	1.280	905	3.532
1981	Bestand	637	5.654	3.541	10.335	4.685	24.852
	Nyimm.	79	794	302	780	583	2.538
	Studiest.	100	944	481	1.098	772	3.265
1982	Bestand	671	5.758	3.373	10.097	4.792	24.691
	Nyimm.	87	858	322	804	635	2.706
	Studiest.	109	982	351	1.098	864	3.403

Tabel 2. Beregnet ressourcebelastende bestand af studerende samt ressourcebelastende studerende pr. undervisningsårsværk 1980-1984.

	Teol.	Samf. ¹	Med. ²	Hum.	Nat.	Ialt
1980						
Ressource bel. stud.	220	4.110	1.815	3.570	1.965	11.680
Ress. bel. pr. undervisningsårsværk	14,5	20,4	11,5	12,3	5,9	11,7
1981						
Ressource bel. stud.	225	4.080	1.735	3.450	1.995	11.435
Ress. bel. pr. undervisningsårsværk	14,2	23,7	12,4	13,0	6,2	12,5
1982						
Ressource bel. stud.	255	3.530	1.645	3.115	1.855	10.400
Ress. bel. pr. undervisningsårsværk	15,1	19,5	14,8	12,1	6,2	12,1
1983						
Ressource bel. stud.	265	2.890	1.490	3.105	2.275	10.025
Ress. bel. pr. undervisningsårsværk	15,1	21,3	14,5	11,5	7,7	12,2
1984						
Ressource bel. stud.	325	3.005	1.400	3.680	1.840	10.250
Ress. bel. pr. undervisningsårsværk	17,2	21,7	14,9	15,6	7,2	13,8
Målsituationen (»1990«)						
Ressource bel. stud.	380	2.996	1.055	2.345	1.670	8.446
Ress. bel. pr. undervisningsårsværk	15,5	20,0	13,5	14,2	7,5	13,2

1. incl. psykologi

2. excl. klinisk undervisning

Kandidatproduktion m.v.

Den samlede årlige kandidatproduktion udgør for øjeblikket omkring 1.600 eller knap 50 % af det nuværende antal studiestartere.

Af andre »produktionstal« kan nævnes, at der årligt tildeles 50-60 doktorgrader, at der udnævnes ca. 40 licentiat, og at Universitetets prisopgaver årligt udløser 25-30 besvarelser, hvoraf langt de fleste belønnes med guld- og sølvmedaljer.

Den egentlige videnskabelige produktion lader sig derimod ikke opgøre i tal. Lister over de videnskabelige afhandlinger, der udgives, findes imidlertid opført i Universitetets årbøger.

De økonomiske rammer

Københavns Universitets bevillingsrammer, således som de fordeler sig på forsknings- og undervisningsbærende aktiviteter = de 5 fakulteter, og øvrige aktiviteter såsom bygningsudgifter, renhold, administration m.v. = Fællesområdet, fremgår af Tabel 3 for 5-års perioden 1980-84.

Tabellens tal er angivet i mio. kr. i januar 1983 pris- og lønniveau, og til højre for kr-beløbene angives ved et indextal den pågældende beløbsrammes størrelse i forhold til udgangssituationen. I oversigten er dog ikke indregnet tilskud i form af stipendier samt støtte fra statslige- og private fonde.

Tabel 3. Københavns Universitets bevillingsrammer 1980-1984 i januar 1983 pris- og lønniveau. Mio.kr.

	Teol.		Samf.		Med.		Hum.		Nat.	
1980	8,6	100	69,9	100	174,8	100	182,5	100	269,1	100
1981	9,1	106	63,1	90	166,5	95	168,9	93	256,9	95
1982	9,1	107	64,0	91	163,0	93	165,5	91	251,9	94
1983	9,3	109	64,2	92	157,6	90	155,8	85	250,2	93
1984	9,6	112	64,8	93	153,6	88	151,8	83	245,0	91
Mål	11,8	138	67,0	96	134,6	77	124,4	68	225,3	84

	Fakulteterne ialt		Fællesområdet		KU total	
1980	704,9	100	266,0	100	970,9	100
1981	664,5	94	268,7	101	933,2	96
1982	653,5	93	258,1	97	911,6	94
1983	637,1	90	260,6	98	897,7	92
1984	624,8	89	246,9	93	871,7	90
Mål	563,1	80	254,1	96	817,2	84

Oversigten er excl. stipendier, tilskud fra offentlige og private fonde samt udgifter til klinisk undervisning (med.stud.).

Som det fremgår af tabellen, har rammerne generelt været udsat for en nedskæring, der totalt andrager 10 %, med udsigt til yderligere en nedskæring på 6 % i en målsituation (1990'erne).

Som det endvidere fremgår af Tabel 3, er det hvoedsageligt de 3 største fakulteter, der må betale med henholdsvis 23 % for det medicinske fakultet, 32 % for humaniora og 16 % for naturvidenskab, medens der ses et mindre fald for samfundsvidenskab på 4 % og sågar en stigning for teologi på 38 %.

Den samlede reduktion på forskning og undervisning i målsituationen er beregnet til 20 %.

Af fakultetsbevillingerne udgør lønandelen 91-93 % for fagene teologi, samfundsvidenskab og humaniora og 84-87 % for naturvidenskab og medicin. Resten henholdsvis 9-7 % og 16-13 % omfatter udgifter til materialer, bøger, rejser, og apparatur m.v. Igennem hele perioden følger nedskæringen på materialeudgifterne stort set det samme mønster som personalenedskæringen.

Af Tabel 4 fremgår udviklingen af personale-tallene for fakulteterne målt i årsværk, således som de fordeler sig på heltids- og deltidsansatte videnskabelige medarbejdere og teknisk-administrativt personale.

Som det også fremgår af Tabel 3, finder det største fald sted fra 1980-1981.

1981 var finansåret, hvor Undervisningsministeriet iværksatte sin længe varslede budgetreform, og institutionernes rammer er fra da af beregnet ud fra en budgetmodel.

Som det fremgår af Tabel 4 gennemføres der i 1981 nedskæringer efter nogenlunde samme mønster – en drastisk nedskæring af deltids undervisere – en beskedne nedskæring af teknisk administrativt personale – men ingen reduktion af den heltids videnskabelige stab. Først i de følgende år begynder reduktionen af de heltidsansatte med en projekteret nedskæring i målsituation for de tre store fag på 16-20 % på videnskabeligt ansatte og 12-34 % på teknisk administrativt personale. Deltidslærerstabene vil i målsituationen efterhånden være reduceret med 66-76 % for disse fag.

Tabel 4. Udvikling af KU's personaletal 1980-1984 udtrykt i antal årsværk.

VIP: heltidsansatte videnskabelige medarbejdere

DVIP: deltidsansatte undervisere

TAP+D: teknisk-administrativt personale, hel- og deltidsansat

		Teol.		Samf.		Med.		Hum.		Nat.		Fak. ialt	
1980	VIP	22,0	100	114,0	100	264,0	100	440,0	100	527,0	100	1367	100
	DVIP	2,6	100	95,0	100	46,5	100	99,5	100	47,0	100	2906	100
	TAP+D	7,8	100	77,5	100	423,5	100	170,8	100	535,0	100	1214,6	100
1981	VIP	23,0	105	116,0	102	263,4	100	440,2	100	522,5	99	1365,1	100
	DVIP	2,4	92	65,1	69	30,9	66	63,8	64	21,0	45	183,2	63
	TAP+D	7,3	94	77,5	100	420,9	99	154,2	90	518,3	97	1178,2	97
1982	VIP	23,9	109	117,0	103	253,0	96	438,0	100	510,0	97	1341,1	98
	DVIP	2,5	96	70,9	75	29,9	64	63,0	63	22,4	48	188,7	65
	TAP+D	7,3	94	70,9	91	399,0	94	144,0	84	519,7	97	1140,9	94
1983	VIP	24,8	113	117,0	103	249,0	94	436,5	99	500,5	95	1327,8	97
	DVIP	2,9	112	71,0	75	25,0	54	33,7	34	29,9	64	162,5	56
	TAP+D	7,4	95	74,6	96	396,0	94	138,6	81	514,5	96	1131,1	93
1984	VIP	25,0	114	118,5	104	243,5	92	419,8	95	489,5	93	1296,3	95
	DVIP	3,6	138	73,0	77	30,5	66	32,2	32	27,2	58	166,5	57
	TAP+D	7,3	94	72,2	93	383,3	91	134,8	79	503,1	94	1100,7	91
Mål	VIP	32,0	145	151,8	133	221,8	84	350,0	80	445,3	84	1200,9	88
	DVIP	1,6	62	49,4	52	12,7	27	23,5	24	16,2	34	103,4	36
	TAP+D	11,8	151	62,2	80	350,0	83	112,3	66	471,9	88	1008,2	83